

نقش زنان در نهضت‌های اسلامی با الهام از آموزه‌های قرآنی

ابوالفضل علیشاهی قلعه جوقی^۱

دانشیار دانشگاه یاسوج

سوسن جعفری

کارشناس ارشد دانشگاه یاسوج

بی بی زینب حسینی^۲

استادیار دانشگاه یاسوج

چکیده

همواره در طول تاریخ اسلام نقش زنان در نهضت‌های بیدارسازی ملت‌های مسلمان پررنگ بوده است، چنان‌که در صدر اسلام پس از رحلت پیامبر اکرم (ص)، حضرت فاطمه (س) در راه بیدارسازی مردم مدینه در حمایت از امام علی (ع) تلاش‌های بسیار نمود و پس از آن در نهضت عاشورا که امام حسین (ع) و یارانش در جهت اصلاح امور مسلمانان و احیای دین اسلام حرکت نمودند، این زینب کبری (س) بود که پیام عاشورا را به جهانیان رسانید. در قرون معاصر نیز زنان همیشه در نهضت‌های روشنگرانه‌ی دینی مانند نهضت امام خمینی و بسیاری از جنبش‌های بیدارگرانه‌ی دیگر در گسترش موج بیداری اسلامی نقش بنیادین داشته‌اند و در جهت تحکیم وحدت و روابط دینی و سیاسی مسلمانان با یکدیگر تلاش نمودند؛ در همه‌ی این حرکت‌ها و خیزش‌ها زنان به صورت‌های مختلف حضوری حماسی از خود به یادگار گذاشته‌اند. در این پژوهش با ارائه‌ی تعریفی از بیداری و نهضت اسلامی با اشاره به نقش مستقیم و غیرمستقیم زنان در برخی نهضت‌های برجسته‌ی اسلامی در صدر اسلام چون عاشورا و برخی نهضت‌ها در قرون معاصر هم‌چون انقلاب اسلامی ایران به بیان حضور زنان به عنوان نیمی از نیروی انسانی جامعه‌ی اسلامی پرداخته شده است.

واژگان کلیدی

بیداری، زنان، نهضت اسلامی.

---

1. alishahi@yu.ac.ir

2. zhosseini@yu.ac.ir